

Sygn. akt IIKa 34/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 marca 2016 roku

Sąd Okręgowy w Łomży w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Jan Leszczewski /spr/

Sędzia SO Grzegorz Skrodzki

Sędzia SO Jolanta Małachowska

Protokolant Katarzyna Niemira

przy udziale prokuratora Prokuratury Okręgowej w Łomży J. C.

po rozpoznaniu w dniu 16 marca 2016 roku

sprawy skazanego M. A.

o wydanie wyroku łącznego

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku łącznego Sądu Rejonowego w Grajewie II Wydział Karny

z dnia 11 stycznia 2016 roku - sygn. akt IIK 495/15

I. Zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy.

II. Zasądza od Skarbu Państwa na rzecz radcy prawnego D. S. kwotę 295,20 /dwieście dziewięćdziesiąt pięć 20/100 złotych/w tym podatek VAT/ tytułem wynagrodzenia za obronę z urzędu skazanego M. A..

III. Skazanego zwalnia od kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

Sygn. akt II Ka 34/16

UZASADNIENIE

Skazany M. A. wniósł o wydanie wyroku łącznego w zakresie kar pozbawienia wolności orzeczonych wyrokami w sprawach o sygnaturach akt: IX K 341/13, IX K 474/13 i II K 146/15

Wyrokiem łącznym z dnia 11 stycznia 2016 r. sygn. akt II K 495/15 po ustaleniu, że M. A. został skazany prawomocnymi wyrokami:

1. Sądu Rejonowego w Grajewie z dnia 21.11.2007 r. w sprawie sygn. akt II K 390/07 za przestępstwa popełnione w dniu: 01.04.2007 roku z mocy art. 190 § 1 kk skazano na karę 6 /sześciu/ miesięcy pozbawienia wolności, z mocy art. 193 kk skazano na karę 6 /sześciu/ miesięcy pozbawienia wolności i na mocy art. 157 § 1 kk skazano na karę 1 /jednego/ roku pozbawienia wolności. Na mocy art. 85 kk, art. 86 § 1 kk orzeczono karę łączną w wysokości 1 /jednego/ roku i 6 /sześciu/ miesięcy pozbawienia wolności. Na mocy art. 69 § 1 i 2 kk, art. 70 § 1 pkt 1 kk wykonanie orzeczonej kary łącznej warunkowo zawieszono na okres próby lat trzech. Na mocy art. 46 § 2 kk orzeczono wobec skazanego nawiązkę na rzecz pokrzywdzonej w kwocie 2000,- złotych. Zwolniono skazanego od ponoszenia kosztów sądowych w sprawie.

2. Sądu Rejonowego w Bytomiu z dnia 16.06.2008 r. w sprawie sygn. akt II K 1279/07 za przestępstwa popełnione w dniu 18.07.2007 r. z mocy art. 289 § 3 kk skazano na karę 1 /jednego/ roku i 6 /sześciu/ miesięcy pozbawienia wolności, z mocy art. 178a § 1 kk w zw. z art. 244 kk w zw. z art. 11 § 2 kk skazano na karę 1 /jednego/ roku pozbawienia wolności. Na mocy art. 85 kk, art. 86 § 1 kk orzeczono karę łączną w wysokości 1 /jednego/ roku i 8 /ośmiu/ miesięcy pozbawienia wolności. Na mocy art. 69 § 1 i 2 kk, art. 70 § 1 pkt 1 kk wykonanie orzeczonej kary łącznej warunkowo zawieszono na okres próby lat czterech. Na mocy art. 42 § 2 kk w zw. z art. 43 § 1 pkt 1 kk orzeczono wobec skazanego zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 4 lat. Na mocy art. 49 § 2 kk orzeczono wobec skazanego świadczenie pieniężne w kwocie 400 złotych na rzecz Polskiego Czerwonego Krzyża z siedzibą w W.. Na mocy art. 72 § 2 kk zobowiązano skazanego do naprawienia szkody poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego kwoty 14.100 złotych w terminie 3 lat od uprawomocnienia się orzeczenia. Zasądzono na rzecz obrońcy z urzędu kwotę 1390,80 złotych i zwolniono skazanego od ponoszenia kosztów sądowych w sprawie.

Postanowieniem Sądu Rejonowego w Bytomiu z dnia 21.08.2009 r. wydanym w sprawie sygn. X Ko 569/09, II K 1279/07 zarządzono M. A. wykonanie kary łącznej 1 /jednego/ roku i 8 /ośmiu/ miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Bytomiu w sprawie sygn. akt II K 1279/07.

3. Zaocznym Sądu Rejonowego w Łomży IX Zamiejscowego Wydziału Karnego w G. z dnia 03.07.2013 r. w sprawie sygn. akt IX K 341/13 za przestępstwo popełnione w dniu 21.02.2013r. z mocy art. 278 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk skazano na karę 8 /ośmiu/ miesięcy pozbawienia wolności. Na mocy art. 69 § 1 i 2 kk, art. 70 § 1 pkt 1 kk wykonanie kary pozbawienia wolności warunkowo zawieszono na okres 2 /dwóch/ lat próby. Zwolniono skazanego od ponoszenia opłaty sądowej i pozostałych kosztów sądowych w sprawie obciążając nimi Skarb Państwa.

Postanowieniem tut. Sądu z dnia 09.07.2015 r. wydanym w sprawie sygn. II Ko 745/15, IX K 341/13 SR w Łomży (...) w G. zarządzono M. A. wykonanie kary 8 /ośmiu/ miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Łomży IX Zamiejscowego Wydziału Karnego w G. w sprawie sygn. akt IX K 341/13.

4. Sądu Rejonowego w Łomży IX Zamiejscowego Wydziału Karnego w G. z 10.01.2014 r. w sprawie sygn. akt IX K 474/13 za przestępstwo popełnione w nocy z 20/21.04.2013 r. z mocy art. 278 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk skazano na karę 1 /ja roku pozbawienia wolności. Na mocy art. 69 § 1 i 2 kk, art. 70 § 1 pkt 1 kk, art. 73 § 1 wykonanie kary pozbawienia wolności warunkowo zawieszono na okres 4 /czterech/ próby i oddano w tym czasie pod dozór kuratora. Na mocy art. 46 § 1 kk orz' obowiązek naprawienia szkody poprzez zapłatę solidarnie od skazanego na pokrzywdzonego kwoty 1097,36 złotych. Zasądzono od skazanego na rzecz S Państwa kwotę 180,- złotych tytułem opłaty sądowej i obciążono pozostałymi kos sądowymi w wysokości 303,30 złotych.

Postanowieniem tut. Sądu z dnia 26.06.2015 r. wydanym w sprawie sygn. II Ko 7121 IX K 474/13 SR w Łomży (...) w G. zarządzono M. A. wykonanie kary 1 /jednego/ roku pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Rejonowego w Ł. IX Zamiejscowego Wydziału Karnego w G. w sprawie sygn. akt IX K 341/13.

5. Sądu Rejonowego w Grajewie z dnia 14.05.2015 r. w sprawie sygn. akt II K 146/lii przestępstwa popełnione w nocy z 08/09.11.2014 r. z mocy art. 289 § 1 kk w zw. z art § 1 kk skazano na karę 1 /jednego/ roku pozbawienia wolności i z mocy art. 278 § lid' zw. z art. 64 § 1 kk skazano na karę 10 /dziesięciu/ miesięcy pozbawienia wolności ii nocy 09.11.2014 r. z mocy art. 178a § 1 i 4 kk w zw. z art. 64 § 1 kk skazano na karę /dziesięciu/ miesięcy pozbawienia wolności. Na mocy art. 85 kk, art. 86 § 1 kk orzeczono karę łączną w wysokości 2 /dwóch/ lat pozbawienia wolności. Na mocy art. 42 § 2 kk, art. 43 § 1 kk orzeczono wobec skazanego środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym przez okres 2 lat. Na mocy art. 415 § 1 kpk uwzględniono powództwo cywilne i z tego tytułu zasądzono od skazanego na rzecz pokrzywdzonej kwotę (...),- złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 31.01.2015 r. do dnia zapłaty. Zwolniono skazanego od ponoszenia opłaty sądom pozostałych kosztów sądowych w sprawie obciążając nimi Skarb Państwa

- na mocy art. 569 § 1 kpk w zw. z art. 85 kk, art. 86 § 1 kk Sąd połączył wyroki Sądu Rejonowego w Łomży IX Zamiejscowego Wydziału Karnego

w G.: z dnia 03.07.2013 r. w sprawie sygn. akt IX K 341/13 i z dnia 10.01.2014 r. w sprawie sygn. akt IX K 474/13 w zakresie orzeczonych w nich kar pozbawienia wolności i wymierzył M. A. karę łączną 1 /jednego/ roku i 4 /czterech/ miesięcy pozbawienia wolności. Orzekł, że pozostałe orzeczenia zawarte w połączonych wyrokach podlegają odrębnemu wykonaniu. Na mocy art. 63 § 1 kk zaliczył skazanemu na poczet orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności okres zatrzymania w dniu 21.04.2013 r. w sprawie IX K 474/13 Sądu Rejonowego w Łomży IX Zamiejscowego Wydziału Karnego w G.. Na mocy art. 572 kpk umarza postępowanie odnośnie połączenia wyroków: Sądu Rejonowego w Grajewie

w sprawie sygn. akt II K 390/07, Sądu Rejonowego w Bytomiu w sprawie sygn. akt II K 1279/07, Sądu Rejonowego w Grajewie w sprawie sygn. akt II K 146/15. Sąd zasądził od Skarbu Państwa na rzecz r.pr. D. S. kwotę 120,- /stu dwudziestu/ złotych i kwotę 27,60 /dwudziestu siedmiu 60/100/ złotych należnego podatku VAT tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skazanemu z urzędu, zaś kosztami sądowymi związanymi z wydaniem wyroku łącznego obciążył Skarb Państwa.

Powyższy wyrok na podstawie art. 425 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 444 k.p.k., art. 447 § 2 k.p.k. i art. 574 k.p.k. zaskarżył obrońca skazanego w części tj. w punkcie I wyroku - w zakresie wysokości wymierzonej M. A. kary łącznej pozbawienia wolności oraz w zakresie niezastosowania środka probacyjnego w postaci warunkowego zawieszenia wykonania orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności.

Zaskarżonemu wyrokowi skarżący zarzucił:

- na podstawie art. 438 punkt 4 k.p.k. w zw. z art. 574 k.p.k. rażąco niewspółmierność

wymierzonej M. A. kary łącznej 1 roku i 4 miesięcy bezwzględnie pozbawienia wolności, pomimo iż w sprawie zostały spełnione przesłanki do wymierzenia kary łącznej 1 roku pozbawienia wolności przy zastosowaniu zasady absorpcji, tzn. między dwoma zbiegającymi się przestępstwami zachodzi bliskość przedmiotowa (przestępstwa mają tę samą kwalifikację prawną - art. 278§1 kk w zw. z art. 64§ 1 kk. i skierowane są przeciwko tym samym dobrom prawnym), podmiotowa oraz czasowa (krótki odstępek czasowy między zbiegającymi się przestępstwami - 2 miesiące), pozytywna opinia o skazanym z Aresztu Śledczego w B., a także przez niezastosowanie przez Sąd I instancji warunkowego zawieszenia wykonania orzeczonej kary łącznej, pomimo iż obecnie skazany deklaruje krytyczny stosunek do popełnionych przez siebie czynów oraz wykazuje umiarkowany stopień demoralizacji, co pozwala na przyjęcie pozytywnej prognozy kryminologiczno - społecznej w stosunku do skazanego i skorzystanie z instytucji z art. 69§1 k.k. w zw. z art. 89§1 k.k. przy wymiarze kary łącznej pozbawienia wolności.

Wskazując na powyższe obrońca skazanego wniósł o zmianę wyroku

w zaskarżonej części i wymierzenie skazanemu kary łącznej 1 /jednego/ roku pozbawienia wolności przy zastosowaniu zasady absorpcji oraz z warunkowym zawieszeniem jej wykonania ewentualnie o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji. Ponadto skarżący wniósł o zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz r.pr. D. S. zwrot kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu skazanemu M. A. w postępowaniu odwoławczym, według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy skazanego na uwzględnienie nie zasługuje, a sformułowany w niej zarzut rażąco niewspółmierności kary łącznej orzeczonej w wyroku łącznym okazał się chybiony, zaś wniosek o wymierzenie kary łącznej z zastosowaniem zasady pełnej absorpcji, dodatkowo jeszcze w zawieszeniu - nie mógł odnieść zamierzonego przez skarżącego skutku.

Na wstępie wskazać należy, iż procedowanie Sądu prawidłowo w pełnym zakresie opierało się na przepisach obowiązujących do dnia 1 lipca 2015 r. z uwagi na fakt, że wszystkie czyny zostały popełnione przed zmianą przepisów i wszystkie wyroki również uprawomocniły się przed tą datą. Przepisy art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015r. o

zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (DZ. U. z 2015r., poz. 396) uregulowały kwestię tzw. intertemporalną, to jest wyłączyły stosowanie przepisów rozdziału IX kodeksu karnego w nowym brzmieniu, a więc przepisów dotyczących nowych zasad orzekania kary łącznej w wyroku łącznym, do spraw, w których połączeniu podlegałyby wyłącznie kary prawomocnie orzeczone przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. Zgodnie z tym przepisem - przepisów rozdziału IX ustawy kodeks karny, w brzmieniu nadanym ustawą nowelizującą kodeks karny, nie stosuje się do kar prawomocnie orzeczonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, chyba, że zachodzi potrzeba orzeczenia kary łącznej w związku z prawomocnym skazaniem po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy. Ww. przepis art. 19 ust. 1 stanowi przepis szczególny wobec art. 4 k.k. i tak, więc co do kar orzeczonych przed 1 lipca 2015r. stosuje się przepisy "stare" tj. w brzmieniu obowiązującym do dnia 1 lipca 2015 r. bez potrzeby przywoływania art. 4 k.k., - na którego brak wskazał w uzasadnieniu Sąd Rejonowy w Grajewie.

W dalszej kolejności wskazać należy, że Sąd pierwszej instancji poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne, - czego zresztą nie kwestionował w apelacji skarżący i uznał, że możliwe jest połączenie kar pozbawienia wolności orzeczonych wyrokami wydanymi w sprawach IX K 341/13 i IX K 474/13. W pozostałym zaś zakresie brak było podstaw, o jakich mowa w art. 85 k.k. do wydania wyroku łącznego i decyzja Sądu w przedmiocie umorzenia postępowania była słuszna.

Sąd orzekający w przedmiocie wydania wyroku łącznego prawidłowo wskazał, że granica wymiaru kary łącznej pozbawienia wolności orzeczonej wobec M. A. w świetle art. 86 § 1 k.k. wynosić może od najwyżej z wymierzonych kar pozbawienia wolności do sumy wymierzonych kar pozbawienia wolności.

Łącząc, zatem powyższe wyroki - zgodnie z treścią przepisu art. 86 § 1 k.k. - Sąd mógł wymierzyć łączną karę pozbawienia wolności w granicach od 1 roku pozbawienia wolności do 1 roku i 8 miesięcy pozbawienia wolności. Wbrew stanowisku skarżącego Sąd pierwszej instancji wymierzając M. A. karę łączną 1 roku 4 miesięcy pozbawienia wolności zastosował zasadę absorpcji - jednakże częściowej.

Zdaniem Sądu odwoławczego Sąd Rejonowy właściwie ocenił wszystkie okoliczności przedmiotowo i podmiotowo istotne, mające wpływ na ukształtowanie kary w wyroku łącznym, co znalazło wyraz zarówno w orzeczeniu jak i szczegółowym i skrupulatnie sporządzonym uzasadnieniu. W ocenie Sądu obrońca skazanego przedstawiając motywy uzasadniające konieczność złagodzenia orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności, odwołał się w zasadzie jedynie do bliskiego w jego ocenie związku czasowego, godzenie popełnionych czynów w to samo dobro prawne oraz treści opinii o skazanym sporządzonej przez administrację Aresztu Śledczego w B..

Tymczasem podkreślić należy, że warunkami zastosowania zasady pełnej absorpcji zgodnie z ustalonym w tej kwestii poglądami i orzecznictwem, są zarówno bliskość przedmiotowa, podmiotowa oraz czasowa między zbiegającymi się przestępstwami, a także okoliczności zaistniałe po wydaniu poszczególnych wyroków, w tym m.in. pozytywna opinia o skazanym. Całkowitą absorpcję można zastosować wówczas, gdy wszystkie czyny wykazują bardzo bliską więź podmiotową i przedmiotową albo, gdy orzeczone za niektóre z czynów kary są tak minimalne, że w żadnym stopniu nie mogłyby rzutować na karę łączną, albo też istnieją jakieś inne szczególne okoliczności dotyczące osoby oskarżonego (wyrok SA w Katowicach z dnia 13 listopada 2003 r., II AKa 339/03, LEX nr 183336). Taka natomiast sytuacja w ocenie Sądu Okręgowego nie wystąpiła w niniejszej sprawie. Podkreślić należy, że M. A. posiada, co prawda pozytywną opinię z Zakładu Karnego, ale nie jest to opinia wzorowa. Nie można nie zauważyć, że pomimo ogólnie dobrego zachowania skazany odbywa karę w systemie zwykłym. Nie angażuje się on, zatem w proces resocjalizacji i nie wykazuje aktywności w kierunku zmiany osobowości i dotychczasowego trybu życia. Jedną z form dążenia do dokonania tego rodzaju zmian jest odbywanie kary w systemie programowanego oddziaływania. Skazany odbywający karę w takim systemie ma, bowiem możliwość dokonania wglądu w dotychczasowe postępowanie i jego przeanalizowanie. Służą ku temu różnorodne metody i środki, za pomocą, których umożliwia się osobom osadzonym podjęcie kroków zmierzających do zmiany osobowości i sposobu postrzegania obowiązujących norm. Odbywanie kary pozbawienia wolności w systemie zwykłym jest wynikiem braku zaangażowania w proces resocjalizacji i świadczy o tym, że skazany w istocie ma na celu jedynie odbycie kary, a nie dokonanie zmian w swojej osobowości i postawie. Poza tym skazany nie korzystał z systemu przepustkowego, aby móc ocenić czy właściwie wykorzystuje czas przebywając na wolności. Dotychczasowa zaś jego

postawa wskazuje, że po opuszczeniu Zakładu Karnego nie wykorzystał danej mu szansy i dopuszczał się kolejnych czynów karalnych

Obecna pozytywna postawa skazanego w zakładzie karnym nie może być okolicznością, która w takiej mierze, jak tego żąda skarżący, mogłaby wpłynąć na wymiar orzeczonej kary łącznej, albowiem taka postawa jest obowiązkiem każdej osoby przebywającej w warunkach izolacji więziennej. Ponadto podkreślić należy, że decydujące znaczenie przy wymiarze kary łącznej ma wzgląd na prewencyjne oddziaływanie kary, w znaczeniu prewencji indywidualnej i ogólnej. Popęlnienie dwóch lub więcej przestępstw jest istotnym czynnikiem prognostycznym, przemawiającym za wymierzeniem kary surowszej od wynikającej z dyrektywy zasady pełnej absorpcji. Nie sposób się w tym miejscu zgodzić z obrońcą skazanego, że wyrok łączny orzeka się wobec sprawców, którzy dopuścili się popełnienia więcej niż jednego przestępstwa, zatem wielokrotna karalność nie powinna być brana przy wymiarze kary łącznej. Tymczasem jak podnosi się w orzecznictwie popełnienie więcej niż dwóch przestępstw jest istotnym czynnikiem prognostycznym przemawiającym za orzekaniem kary łącznej surowszej od wynikającej z dyrektywy absorpcji (wyrok SA w Łodzi z 20 września 2001 r., II AKa 154/01, Prok. i Pr. 2002, nr 4, poz. 26, dodatek).

Reasumując, w ocenie Sądu Okręgowego Sąd I instancji wymierzył skazanemu karę pośrednią pomiędzy dolną granicą orzeczonych w podlegających łączeniu wyrokach kar jednostkowych a ich sumą, co po uwzględnieniu wszystkich okoliczności w tym m.in. związku podmiotowo - przedmiotowego oraz zachowania skazanego w trakcie odbywania kary powoduje, że nie można ocenić orzeczonej kary łącznej za rażąco i niewspółmiernie surową. Na decyzję Sądu w zakresie warunkowego zawieszenia kary nie mogły wpłynąć również okoliczności związane z sytuacją życiową skazanego, które to mogłyby być ewentualnie brane pod uwagę w przypadku ubiegania się o przerwę w karze.

Mając na względzie powyższe Sąd odwoławczy utrzymał, zatem zaskarżony wyrok w mocy, uznając na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. apelację za oczywiście bezzasadną.

Na mocy § 17 ust. 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. 2015.1801 z dnia 2015.11.15) Sąd Okręgowy przyznał obrońcy oskarżonego kwotę 295,20 zł tytułem opłaty za obronę wykonywaną z urzędu w postępowaniu odwoławczym w tym kwotę podatku VAT od zasądzzonego wynagrodzenia.

Sąd Okręgowy na podstawie art. 624 § 1 k.k. w zw. z art. 634 k.p.k., zgodnie z zasadą słuszności uwzględniając sytuację materialną skazanego zwolnił go od kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.